Regulæ de prædicatis divisis non conjungendis.

1. Quæcunque cum vel prædicari de aliis, vel aliis subjici apta sunt, per accidens de eodem aut alterum de altero prædicatur, ea unum non erunt. Unde inepta est argumentatio. *Homo est albus, Homo est musicus, ergo est albus musicus.*

2. Præterea nec enim ea dicuntur, quorum alterum alteri inest. Inepta ergo est hæc collectio: *Joannes est homo, Joannes est animal, ergo Joannes est homo animal.*

Regulæ de prædicatis conjunctis, non dividentis.

1. Cùm in eo quod adjunctum est, repugnans quippiam sic inest, ut ad id contradictio sequatur, ibi non verum, sed falsum dicetur.

Unde non sequitur: *Cadaver est homo mortuus, ergo Cadaver est homo.*

2. Quando alterum prædicatorum secundùm accidens ennuntiatur, tunc non rectè dicuntur de eodem subjecto, unde non sequitur, *Homerus est Poëta, ergo Homerus est.*

EX LIBRIS PRIORUM

Definitio & Divisio propositionis.

PRopositio est alicujus de aliquo affirmativa negativave oratio: ut, *homo est animal.*

Dividitur in universalem, particularem, & in definitam.

Universalis est, cùm aliquid aut omni, aut nulli inesse significat: ut, *Omnis Homo est animal.*

Particularis est, cùm alicui, aut non alicui, aut non

non omni in esse significat: ut, *Aliquod animal est rationale.*

Indefinita est, cùm aliquid inesse vel non in esse sine universali; particulative nota significat: ut, *homo est animal.*

Definitio & divisio termini.

Terminus est, in quem resolvitur propositio, ut prædicatum, & de quo id prædicatur. Ut in hac propositione, *homo est animal*, termini sunt, *homo & animal.*

In omni syllogismo sunt tres termini, majus extremum, minus extremum, & medium.

Medium est terminus, qui bis in antecedente syllogismi ponitur.

Extremum in genere est, quod semel tantùm in antecedente syllogismi ponitur.

Majus extremum est, quod in antecedente syllogismi præstantiorem locum obtinet.

Minus extremum est, quod in antecedente syllogismi minus præstantem locum obtinet.

Numerus Enuntiationum in syllogismo.

In omni syllogismo sunt tres enuntiationes, major propositio, minor propositio, conclusio.

Major propositio est illa pars antecedentis, in quâ ponitur majus extremum.

Minor propositio est illa pars antecedentis, in quâ ponitur minus extremum.

Conclusio est enuntiatio, quæ ex aliis infertur.

Definitio & divisio syllogismi.

Syllogismus est oratio, in qua quibusdam positis, aliud quiddam ab his quæ posita sunt,

necessariò accidit, eò quòd hæc sunt: ut, *Omne animal est substantia, omnis homo est animal, ergo omnis homo est substantia.*

Dividitur in perfectum & imperfectum,

Syllogismus perfectus est, qui nullius alius indiget, præter ea quæ sumpta sunt, necessarium ut appareat; Ut exemplum jam allatum

Syllogismus imperfectus, qui unius pluriumve eget: ut, *omne animal est substantia, omnis homo est animal, ergo aliqua substantia est homo.*

Definitio & divisio Conversionis in terminis non variatis.

Conversio est subjecti in prædicarum, & prædicati in subjectum, manente eadem qualitate enuntiationis, mutatio: ut, *Omnis homo est animal. ergo aliquod animal est homo.*

Conversio est duplex, simplex & per accidens.

Conversio simplex est, in qua servatur eadem quantitas propositionum: ut, *Nullus homo est brutum, ergo nullum brutum est homo.*

Conversio per accidens est, in qua mutatur quantitas propositionum: ut, *Omnis homo est animal, ergo aliquod animal est homo.*

Regulæ Conversionum.

1. Universalis negativa convertitur simpliciter & per accidens.

2. Universalis affirmativa convertitur per accidens, non simpliciter.

3. Particularis affirmativa convertitur tantùm simpliciter.

4. Particularis negativa non convertitur.

Defini-

Definitio dicti de omni & nullo.

Prædicatio de omni eſt, cùm nihil ſumere ſubjecti eſt, de quo alterum non dicatur, ut prædicatum hujus propoſitionis: *Omnis homo eſt animal.*

De nullo prædicari eſt, cùm nihil ſumere ſubjecti eſt, à quo alterum non removeatur: ut prædicatum hujus propoſitionis. *Nullus homo eſt brutum.*

Principia dirigentia deſumpta ex dictis de omni & de nullo.

1. Quidquid dicitur de ſubjectio universè ſumpto, dicitur & de quovis, quod ſubſumitur ſub illo.

2. Quidquid negatur de ſubjecto universè ſumpto, negatur & de quovis, quod ſubſumitur ſub illo.

Definitio & diviſio figuræ.

Figura ſyllogiſtica eſt diſpoſitio medii cum extremis ſecundùm ſubjectionem & prædicationem.

Figura eſt triplex, prima, ſecunda tertia.

Prima eſt, in qua medium ſemel ſubjicitur, & ſemel prædicatur: ut, *omne animal eſt ſubſtantia omnis homo eſt animal: ergo omnis homo eſt ſubſtantia.*

Secunda eſt, in qua medium bis prædicatur: ut, *nullum brutum eſt rationale, omnis homo eſt rationalis, ergo nullus homo eſt brutum.*

Tertia eſt, in qua medium bis ſubjicitur: ut, *omnis homo eſt rationalis, omnis homo eſt animal, ergo aliquod animal eſt rationale.*

Definitio & Divisio modi.

Modus syllogisticus est trium ennuntiationum syllogismi dispositio secundum quantitatem & qualitatem.

Modorum alius directus, alius indirectus.

Directus est, in quo majus extremum concluditur de minori: Indirectus est, in quo minus extremum concluditur de majori.

Modi primæ figuræ

Barbara, Celarent, Darii, Ferrio, Baraliptón, Celantes, Dabitis, Fabesmo, Frisesomorum.

Modi secundæ figuræ.

Cæsare, Camestres, Festino, Baroco.

Modi tertiæ figuræ.

———————————Darapti.

Felapton, Disamis, Datisi, Bocardo, Ferison.

Regulæ generales syllogismorum.

1. In syllogismo tres tantum termini esse possunt.

2. Medium syllogisticum non potest ingredi conclusionem.

3. In altera præmissarum medium debet distribui.

4. Ex puris particularibus nihil sequitur.

5. Ex meris negativis nihil sequitur.

6. Quando altera præmissarum est particularis, conclusio etiam debet esse particularis.

7. Quando altera præmissarum est negativa, conclusio etiam debet esse negativa,

Regu-

Regulæ ſpeciales primæ figuræ.

Sit Minor affirmans, nec major ſit ſpecialis.

Regulæ ſpeciales ſecundæ figuræ.

Una negans præeat, nec major ſit ſpecialis.

Regulæ ſpeciales tertiæ figuræ.

Sit minor affirmans, concluſio ſit ſpecialis.

Definitio & diviſio Reductionis.

Reducere ſyllogiſmum eſt, ex ſyllogiſmo imperfecto perfectum facere, ut oſtendatur imperfectus fuiſſe legitimè.

Triplex eſt reductio, oſtenſiva, per expoſitionem & impoſibile.

Reductio oſtenſiva eſt, cum in ſyllogiſmo perfecto, ad quem fit reductio, infertur eadem concluſio, quæ inferebatur in imperfecto, vel certò ejus converſa, retento eodem medio.

Reductio per oppoſitionem eſt, cum medio ſingulari ſubſtituto in locum medii communis infertur eadem concluſio, quæ inferebatur in ſyllogiſmo de medio communi.

Syllogiſmus expoſitorius (*per quem fit hæc reductio*) eſt, qui conſtant medio ſingulari: ut, *Ioannes eſt probus, Ioannes eſt homo, ergo aliquis homo eſt probus.*

Reductio per impoſſibile eſt, cùm ex contradictoriâ concluſionis & unâ præmiſſarum infertur contradictoria alterius præmiſſæ.

Definitio Contingentis.

Contingentis eſt quod cum non exiſtat neceſſario, eſſe verò ponatur, nihil inde impoſſibile ſequitur: ut *hominem ambulare.*

Regulæ Consequentiarum.

1. Ex opposito consequentis sequitur oppositum antecedentis: ut, *si est homo, est animal, ergo si non est animal, non est homo.*

2. Ex opposito antecedentis non necessariò sequitur oppositum consequentis. Ut non sequitur, *si est homo, est animal, ergo si non est homo, non est animal.*

3. Consequens & oppositum antecedentis eidem convenire possunt: ut, *Animal & non homo conveniunt equo.*

4. Antecedens & oppositum consequentis eidem convenire non possunt: ut, *non possunt simul eidem inesse homo & non animal.*

De potestatibus syllogismorum.

Potestates syllogismorum sunt sex: potestas concludendi plura, concludendi ex falsis verum, in orbem probandi, per conversionem concludendi, per impossibile concludendi, & ex oppositis concludendi.

Concluduntur plura 4. modis, 1. per illationem particularis ex universali.

2. Per conversionem conclusionis.

3. Per subsumptionem sub medio.

4. Per subsumptionem sub subjecto conclusionis.

Ex veris falsum effici non potest, ex falsis autem verum non nunquam concluditur, non tamen propter quid, sed quia.

Probare in orbem est ex coucluſione & convertente unius ex antecedentis enuntiationibus

nibus, alteram ejusdem antecedentis enuntiationem concludere.

Concludere per conversionem est ex contradictoriâ vel contrariâ conclusionis & alterâ præmissarum, concludere contradictoriam vel contrariam alterius præmissæ.

Concludere per impossibile est ex contradictoriâ propositionis veræ ab adversario negatæ, & alterâ manifestè verâ, inferre conclusionem manifestè falsam, ex cujus falsitate apparet veram fuisse propositionem negatam.

Concludere ex oppositis est ex duabus contrariis vel contradictoriis ab adversario concessis inferre negationem ejusdem de seipso.

De defectibus syllogismorum.

Defectus syllogismorum sunt tres, petitio principii, non propter hoc accidere falsum, & fallacia opinionis.

Petere principium: est idem per idem, aut per aliud æquè ignotum, vel ignotius probare.

Non propter hoc accidere, falsum est, cùm falsitas conclusionis attribuitur alicui præmissæ, ut causæ, quæ tamen non est causa.

Fallacia opinionis est assensus duarum contrariarum vel contradictoriarum, utriusque in universali, vel unius in particulari & alterius in universali.

Definitio Inductionis.

Inductio est à singularibus ad universalia accessio: ut, *Petrus est risibilis. Ioannes est risibilis, & sic de cæteris, ergo omnis homo est risibilis.*

De-

Definitio exempli.

Exemplum propriè dictum est ab uno singulari ad aliud propter aliquam similtudinem progressio : ut, *David pœnitens misericordiam impetravit, ergo & nos impetrabimus si pœnitentiam egerimus.*

Exemplum improprié dictum est ab uno singulari ad universale progressio : ut, *David pœnitens misericordiam impetravit, ergo omnis pœnitens misericordiam impetravit.*

Definitio Enthymenatis.

Enthymema est syllogismus imperfectus ex verisimilibus & signis; ut, *omne animal est substantia, ergo omnis homo est substantia.*

Verisimile est propositio probabilis ; ut, *omnis mater diligit filium.*

Signum est propositio demonstrativa vel necessaria, vel probabilis: ut, *omne animal rationale est risibile, omnis mater diligit filium.*

EX LIBRIS POSTERIORUM.

Hypotheses.

1. OMnis doctrina, omnísquæ disciplina intellectiva præexistente cognitione fit.

1. Dupliciter prænosse necesse est : quædam enim esse, quædam quid significent, quædam utroque modo antea percipiamus oportet.

3. Fit autem, ut quæ cognoscimus, eorum quædam prius etiam cognoverimus, quorundam verò cognitionem simul accipiamus.

4. Antequàm facta inductio vel ratiocinatio

sit,